

תאריך עדכון: 17.12.14

אוניברסיטת בר-אילן

הפקולטה למדעי החברה

המחלקה למדעי המדינה

תקנון המחלקה ללימודי תואר שלישי (p.h.d)

תשע"ו

תקנון זה הוא תוספת לתקנון האוניברסיטה לתלמידי תואר שלישי ולא במקומו.
התקנון מנוסח בלשון זכר, אך הוא מיועד לנשים וגברים כאחד.
התקנון תקף לסטודנטים שנרשמו ללימודי תואר שלישי החל משנת תשס"ה

לימודי התואר השלישי – במחלקה למדעי המדינה

תקנון זה הוא תוספת לתקנון האוניברסיטה לתלמידי תואר שלישי ולא במקומו. התקנון מנוסח בלשון זכר, אך הוא מיועד לנשים וגברים כאחד.

התקנון תקף לסטודנטים שנרשמו ללימודי תואר שלישי החל משנת תשנ"ט

תחומים

מחשבה מדינית
מחשבה מדינית יהודית
משטר וממשל
משטר מדינת ישראל
דת ופוליטיקה
פוליטיקה השוואתית
תרבות פוליטית
ממשל ומדיניות ציבורית
שלטון מקומי
יחסים בינלאומיים ומדיניות חוץ
מדיניות החוץ של ישראל
לימודי בטחון ואסטרטגיה
לימודי המזרח התיכון
לאומיות ואתניות

תחומים נוספים על פי יכולת הנחייה של הסגל האקדמי הבכיר של המחלקה

א. תנאי קבלה לסטודנטים בעלי תואר שני במדעי המדינה בוגרי אוניברסיטת בר-אילן

מסלול רגיל (בוגרי מסלול א') 71-601-002

א. סטודנט שסיים את לימודי התואר השני במחלקה במסלול א' (עם תזה)* ושמוצע ציוניו בלימודי התואר השני הוא לפחות 86% והציון על עבודת הגמר הוא לפחות 86%, יוכל להגיש את מועמדותו למסלול זה. המחלקה שומרת לעצמה את הזכות לדחות סטודנט שעומד בתנאי הקבלה. מומלץ לפנות קודם בעל-פה ליועץ האקדמי לתואר שלישי לייעוץ ראשוני בטרם הגשת מועמדות רשמית, מאחר וללא מנחה מוסכם, לא יתקבל המועמד ללימודי תואר שלישי (ראה סעיף ג').

ב. הסטודנט יתקבל בסטאטוס "שלא מן המניין". במשך לימודיו יהיה חייב להירשם לשישה קורסים לפחות: (12 ש"ש):

71-980-סמינר מחקר לתואר שלישי (2 ש"ש).

71-011 - סמינר מחלקתי לאורך כל התואר (2 ש"ש).

71-786 - פרסום, הוראה והעולם האקדמי (2 ש"ש).

71-999 עבודת דוקטור (0 ש"ש).

וכן שלושה קורסי בחירה מתכנית הלימודים לתואר שני, או מתכנית לימודים במחלקה אחרת בהתאם לנושא התזה (6 ש"ש).

הסטודנט חייב למלא את כל הדרישות המוטלות על הסטודנטים האחרים. בכל מקרה, הקורסים יבחרו בתיאום עם היועץ לתואר שלישי.

לפחות קורס אחד יהיה בתחום שאינו תחום ההתמחות. אין מניעה שהסטודנט ישב כשומע חופשי בכל קורס שיכול להיות לו לעזר, בכתיבת הדוקטורט.

ג. על המועמד לבחור מנחה באישור היועץ האקדמי לתואר שלישי לפני ההרשמה ללימודים.

ד. לאחר אישור תכנית המחקר על ידי הוועדה לתואר שלישי, יעבור הסטודנט לסטאטוס "מן המניין".

ה. על הסטודנט להשלים את כל חובותיו, כולל כתיבת עבודת הדוקטור בתוך ארבע שנים מיום קבלתו ללימודים.

ו. המחלקה לא מתחייבת לקבל את המועמד, גם אם המועמד עומד בכל הקריטריונים של הקבלה.

השלמות לתואר שלישי עבודת שוות ערך – 71-601-001

- א. סטודנט שסיים לימודיו לתואר השני המדעי המדינה במסלול ללא תזה לא יוכל להרשם ללימודי התואר השלישי. סטודנט שמעוניין בלימודי תואר שלישי ירשם ללימודי מ.א. עם תזה.
- ב. סטודנט שמתקבל, יהיה חייב בהשלמה של שני קורסים מתודולוגיים, הקשורים בכתיבת התזה:
71887 – שיטות מחקר איכותניות וכמותיות במדעי המדינה (2 ש"ש).
71984 – יסודות המחקר המדעי (2 ש"ש)
71-979 – עבודת שוות ערך

הערה: סטודנטים שלמדו באוניברסיטה אחרת ולא בבר-אילן או שלא למדו תואר שני במדעי המדינה יחוייבו בקורס 71-802 – גישות ותיאוריות במדעי המדינה- **קורס חובה**.

ליועץ האקדמי לתואר שלישי תהיה האופציה להוסיף קורסים נוספים ע"פ שיקול דעתו.

בקורסי ההשלמה הסטודנטים חייבים לעמוד בציון מינמאלי של 80% בכל קורס, ובממוצע כללי של 86% לפחות. סטודנט שיידרש לקורסי השלמה, ויעמוד בממוצע הנדרש בקורסים, קבלתו לדוקטורט תהיה מותנית בשיקול דעתו של היועץ האקדמי לתואר שלישי.

סטודנט אשר התקבל לאחר ההשלמות ובאישור היועץ לתואר שלישי, יעבור למסלול הרגיל של תואר שלישי 71-601-002. במידה והתלמיד לא גילה יכולת כתיבה מחקרית המחלקה שומרת לעצמה את הסמכות להפסיק את לימודיו, במהלך הדוקטורט וזאת בהחלטה מוסכמת בין המנחה לבין היועץ לתואר שלישי.

המחלקה שומרת לעצמה את הזכות לאפשר קבלת תלמידים שסיימו תואר שני ללא תזה בסטטוס מיוחד של כתיבת "עבודת שוות ערך לתזה", **ובהסכמה כתובה של מנחה להנחות את התזה או את עבודת שוות ערך.**

המחלקה לא מתחייבת לקבל את המועמד, גם אם המועמד עומד בכל הקריטריונים של הקבלה.

תנאי קבלה לסטודנטים בעלי תואר שני עם תזה במדעי המדינה מאוניברסיטה אחרת (בארץ או בחו"ל)

1. המחלקה תמליץ לקבל תלמיד בעל תואר שני עם תזה במדעי המדינה מאוניברסיטה אחרת לאחר ראיון עם היועץ לתואר שלישי. קבלתו תלויה בממוצע ציוניו, בקורסים שלמד, בהמלצות מרצים מהאוניברסיטה שממנה בא ובציונו בתזה.
2. תינתן הזכות ליועץ האקדמי לתואר שלישי לחייב את הסטודנט בהשלמות של קורסים גם אם למד את הקורסים באוניברסיטה האחרת.
3. סטודנט שיידרש לקורסי השלמה, ויעמוד בממוצע הנדרש בקורסים, קבלתו לדוקטורט תהיה מותנית בשיקול דעתו של היועץ האקדמי לתואר שלישי.
4. סטודנט אשר התקבל לאחר ההשלמות ובאישור היועץ לתואר שלישי, יעבור למסלול הרגיל של תואר שלישי 71-601-002.
5. במידה והתלמיד לא גילה יכולת כתיבה מחקרית המחלקה שומרת לעצמה את הסמכות להפסיק את לימודיו, במהלך הדוקטורט וזאת בהחלטה מוסכמת בין המנחה לבין היועץ לתואר שלישי.

תנאי קבלה לסטודנט בעל תואר שני עם תזה שלא למד מדעי המדינה

1. המחלקה תמליץ לקבל תלמיד בעל תואר שני עם תזה ממחלקה אחרת/אוניברסיטה אחרת, רק לאחר ראיון עם היועץ לתואר שלישי.
עקרונית אין המחלקה מקבלת תלמידי מחקר (תואר שלישי) שלא למדו מדעי המדינה באחד מהתארים הקודמים.
2. המחלקה תטיל על הסטודנט מספר השלמות, בהתאם לרקע האקדמי האישי שלו. סטודנטים שלא התמחו במדעי המדינה יחויבו בשלושה קורסי "השלמות" לפחות, בהם יידרשו למלא את כל המטלות (עבודות, בחינות, וכו') בציון מינימאלי של 80% בכל קורס ובממוצע כללי של 86% לפחות.
3. סטודנט אשר התקבל לאחר ההשלמות ובאישור היועץ לתואר שלישי, יעבור למסלול הרגיל של תואר שלישי 71-601-002.
4. במידה והתלמיד לא גילה יכולת כתיבה מחקרית המחלקה שומרת לעצמה את הסמכות להפסיק את לימודיו, במהלך הדוקטורט וזאת בהחלטה מוסכמת בין המנחה לבין היועץ לתואר שלישי.

תחום בחירה משני

כל תלמיד לתואר שלישי ראוי לבחור תחום משני באישור היועץ לתואר שלישי. התחום מומלץ לדוקטורנטים המתעתדים לבחור בקריירה אקדמית. התחום המשני מאפשר לדוקטורנטים כאלה להציע וללמד קורסים מעבר לתחום ההתמחות של הדוקטורט.

תחום משני מוגדר כתחום בתוך הדיסציפלינה של מדעי המדינה ושעומד בשני התנאים הבאים:
א. אינו עוסק בתחום שבו נכתבת עבודת הדוקטורט.
ב. אינו עוסק בחברה הישראלית.

ניתן לבחור תחום משני מבין התחומים הבאים:

מחשבה מדינית
ממשל ומדיניות ציבורית
יחסים בין לאומיים
פוליטיקה השוואתית
המזרח התיכון
תרבות פוליטית
לאומיות ואתניות
דת ופוליטיקה
הקהילה האירופית
צבא, ביטחון ואסטרטגיה
מחשבה מדינית במוסדות פוליטיים ביהדות
לימודים אזוריים

באישור היועץ לתואר שלישי, הסטודנט ראוי להציע תחום שאינו מופיע ברשימה ובלבד שאינו קשור במישרין או בעקיפין לנושא הדוקטורט ולחברה הישראלית.

הסטודנט ראוי להירשם או להשתתף כשומע חופשי בכל קורס שיהיה לו לעזר בלמידת התחום המשני, אולם אין חובה להירשם דווקא לקורסים בתחום זה.

השתתפות מלאה בקורס(ים) שניתנים במחלקות אחרות בפקולטה למדעי החברה בציון 85 לפחות, מזכה בקרדיט של תחום משני.

חובות הלימודים מתוך התקנון לתואר שלישי

קורסי התמחות, ידיעת שפות ולימודי יסוד ביהדות

1. חובה על התלמיד לתואר שלישי להשתתף באופן פעיל בקורסים ובסמינריונים במשך תקופת לימודיו.
2. תכנית הלימודים בשטח ההתמחות תיקבע על ידי ראש המחלקה ותכלול סמינר שנתי ברמה מתאימה בנושא קרוב לשטח התמחותו של התלמיד וקורסים/אחרים במחלקה. ראש המחלקה ידווח על התכנית לדקן בית הספר.
3. (1) – המחלקה רשאית להטיל על המועמד או תלמיד לתואר שלישי חובת בחינה (בעל-פה או בכתב) ובה יידרש להוכיח את מידת בקיאותו בחומר הנלמד בקורסים בשטח ההתמחות.
(2) – ראש המחלקה, בהמלצת המנחה, רשאי להטיל על התלמיד חובת הוראה בתחום המחקר שלו.
4. לימודי יהדות: ראה בתקנון הלימודים לתואר שלישי של האוניברסיטה.
5. אנגלית:
תלמיד לתואר שלישי חייב להראות יכולת כתיבה בשפה האנגלית. אפשר לעשות זאת בדרכים הבאות:
  - א. ציון "פטור" במבחן מיון לתואר שני בבר-אילן, במהלך לימודי הסטודנט בתואר שני.
  - ב. סיום בהצלחה קורס במחלקה לאנגלית למסטרנטים ברמה הנדרשת ע"י הוועדה לתואר שלישי (רמה M2 או M4).
  - ג. סטודנט שסיים בתואר שני קורס באנגלית ברמת M, חייב בקורס של תואר שלישי.
  - ד. סיום בהצלחה של קורס כתיבה במחלקה לאנגלית לדוקטורנטים (שאינו נפתח כל שנה).
6. תלמיד לתואר שלישי שלא קיבל את חינוכו התיכוני או האקדמי בלשון העברית חייב להוכיח שהוא שולט במידה מספקת בשפה העברית. אם ידיעתו לקויה עליו להשתלם בשפה העברית תוך תקופת לימודיו. יש לסיים חובה זו שנה אחת אחרי אישורו כתלמיד מחקר.
7. דיקאן בית הספר ללימודים מתקדמים יכול לפטור תלמיד מהדרישות בסעיפים 4 ו-5 לעיל על סמך המלצה מנומקת של ראש המחלקה.

שפה זרה שנייה

המחלקה שומרת לעצמה את הזכות לדרוש שפה נוספת, בנוסף לאנגלית, באם הדוקטורנט עוסק בנושא שדורש שפה נוספת, ובתיאום עם היועץ האקדמי לתואר שלישי.